

REASÜRANS SÖZLEŞMESİ HUKUKU İLKELERİ* (RSHİ)

1. KISIM

GENEL HÜKÜMLER

1. BÖLÜM: RSHİ'NİN UYGULANMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

MADDE 1.1.1

(Maddi uygulama alanı)

RSHİ, tarafların aralarındaki sözleşmenin RSHİ'ne tabi olacağını kararlaştırdıkları reasürans sözleşmelerine uygulanır.

MADDE 1.1.2.

(RSHİ dışı boşluklar)

RSHİ'nin düzenlemediği hususlar 2016 tarihli Milletlerarası Ticari Sözleşmelere İlişkin UNIDROIT İlkeleri'ne ("MTSUI") tabidir.

MADDE 1.1.3

(RSHİ'nin uygulanmaması veya değiştirilmesi)

Taraflar RSHİ hükümlerinden herhangi birinin hiç uygulanmamasını kararlaştırabilirler veya bunlardan birinin aksine anlaşma yapabilirler veya sonucunu değiştirebilirler.

MADDE 1.1.4

(Örf ve adet ve yerleşmiş uygulamalar)

- (1) Taraflar, üzerinde anlaşmaya vardıkları örf ve adet kuralları ile ve aralarında oluşturdukları uygulamalar ile bağlıdır.
- (2) Reasürans sözleşmesi taraflarının kural olarak bildiği ve uyduğu ticari örf ve adet, sözleşme hükümlerinin yorumlanmasında dikkate alınır.

MADDE 1.1.5

(Üstün emredici kurallar)

RSHİ'nin uygulanması, ulusal, uluslararası veya uluslararası nitelikte üstün emredici hükümlerin bulunması durumunda bunların uygulanmasını sınırlandırmaz.

---

* The Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL) are translated into Turkish by Prof. Dr. Samim ÜNAN, Emeritus Professor at Galatasaray University and Dr. Ayşegül BUĞRA, Associate Dean at Koç University Law School & Director of Dr. Nüsret and Semahat Arsel Center for International Business Law (NASAMER).

MADDE 1.1.6

(Yorum ve RSHİ içi boşluklar)

- (1) RSHİ'nin yorumlanmasında, bu ilkelerin, uluslararası niteliği ile reasürans sektöründe dürüstlükle ve adilane bir yaklaşımla davranılmasını teşvik etmek ve RSHİ'nin uygulanmasında yeknesaklığı sağlamak dahil amaçları göz önünde tutulur.
- (2) RSHİ kapsamında olmakla birlikte bu ilkeler tarafından açıkça çözüme bağlanmamış olan hususlar, RSHİ'ne temel teşkil eden ilkeler uyarınca çözümlenir.

2. BÖLÜM: TANIMLAR

MADDE 1.2.1.

(Reasürans sözleşmesi)

- (1) “Reasürans sözleşmesi”, taraflardan biri olan reasürörün, prim karşılığında, diğer taraf olan sedan şirkete, sigorta veya reasürans taleplerine maruz kalma rizikosuna karşı koruma sağlamayı üstlendiği sözleşme anlamına gelir.
- (2) Aksi belirtilmiş olmadıkça, RSHİ'nde kullanılan “sözleşme” deyimini reasürans sözleşmesini ifade eder.

2. KISIM

REASÜRÖRÜN VE SEDAN ŞİRKETİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. BÖLÜM: GENEL YÜKÜMLÜLÜKLER

MADDE 2.1.1

(Genel olarak yükümlülükler)

Sözleşmenin görüşülmesi, kurulması, ifası, feshi veya sözleşmeden cayma sırasında taraflar karşılıklı olarak bu Kısımda belirtilen yükümlülükleri yerine getirirler.

MADDE 2.1.2

(En üst seviyede dürüstlükle hareket etme yükümlülüğü)

Taraflar birbirlerine karşı en üst seviyede dürüstlükle hareket etme yükümlülüğü altındadır. “En üst seviyede dürüstlük”, doğruluk ve saydamlığı ve adil bir şekilde diğer tarafın çıkarlarını hesaba katmayı ifade eder.

MADDE 2.1.3

(Sırların saklı tutulması)

Taraflar birbirlerine aktardıkları bilgileri saklı tutarlar. İzin olmadıkça, bu bilgileri, hukuksal açıdan zorunlu olması ve işlemle ilgili bulunan profesyonel danışmanlar, denetçiler ve retroseyonerler dahil yetkili kişilere aktarmanın gerekmesi dışında üçüncü kişilere açıklayamazlar.

MADDE 2.1.4

(Uyuşmazlıkların çözümlenmesinde dürüst davranma)

Taraflar, sözleşmeden doğan uyuşmazlıkları en hızlı ve en etkili şekilde çözmek için makul ve özenli çabayı gösterirler.

2. BÖLÜM: SEDAN ŞİRKETİN SÖZLEŞME ÖNCESİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 2.2.1

(Sedan şirket adayının bildirim yükümlülüğü)

Reasürans teminatı ararken, sedan şirket adayı, bildiği veya makul surette bilmesi gereken, reasürörün üstleneceği rizikolar bakımından önemli bütün bilgileri reasüröre iletir. Makul ve tedbirli bir reasürörün rizikoyu üstlenip üstlenmemek ve eğer üstlenecekse bunu hangi hüküm ve koşullarla ve ne kadar prim karşılığında yapacağı hususundaki kararını etkileyebilecek bilgiler önemli sayılır.

3. BÖLÜM: SÖZLEŞME SÜRESİ İÇİNDEKİ YÜKÜMLÜLÜKLER

MADDE 2.3.1.

(Prim ödeme)

Sedan şirket tarafından prim ödemeleri, sözleşme hükümleri uyarınca yerine getirilir. Reasürör, sedan şirketin prim ödeme borcunu muaccel hale getirmek için ödeme isteminde bulunur. İstem üzerine primler gecikmeksizin ödenir.

MADDE 2.3.2

(Sözleşme belgeleri)

Taraflar, üzerinde anlaşmaya varılan hususların belgelendirilmesi için işbirliği yaparlar ve sözleşmenin makul olan en kısa sürede belgelendirilmesi konusunda çaba gösterirler.

MADDE 2.3.3

(Reasürörün inceleme hakkı)

Reasürör, makul süre önceden bildirimde bulunmak koşuluyla, sedan şirketin reasüransa konu ilişki ile ilgili kayıtlarını inceleme hakkına sahiptir. Reasürörün istemi, inceleme biçimi, yeri ve zamanı açılardan makul olmak zorundadır.

4. BÖLÜM: HASAR SÜRECİNE İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLER

MADDE 2.4.1

(Hasar bildirimleri)

Sedan şirket, reasürans sözleşmesi kapsamındaki hasarları ve belirgin şekilde reasürans teminatına dahil bulunma olasılığı bulunan durumları reasüröre uygun şekilde ve zamanında bildirir.

MADDE 2.4.2

(Sedan şirketin hasar yönetimi)

Sedan şirket, sigortalıların reasürans teminatına dahil kabul edilebilecek hasar taleplerini yönetirken makul ve tedbirli davranır.

MADDE 2.4.3

(“Follow-the-settlements” ve “follow-the-fortunes” = Reasürörün sedan şirketin hasarla ilgili işlemleriyle bağlı olması ve sedan şirketin kaderine iştiraki)

Bir hasar, reasürans sözleşmesi kapsamında olduğu ölçüde, reasürör

- (a) Hasarın ilk basamaktaki sigorta sözleşmesi teminatına dahil olduğunun öne sürülebileceği hallerde, sedan şirketin bu hasarla ilgili işlemleriyle bağlı olur;
- (b) Sedan şirketin o hasarla ilgili kaderine iştirak eder.

MADDE 2.4.4

(Reasürans kapsamındaki hasarların zamanında ödenmesi)

Reasürör, sedan şirketin, yöntemine uygun biçimde ödeme almak için kendisine sunduğu bir hasar talebi ile ilgili olarak, reasürans sözleşmesi uyarınca ödenmesi gereken tutarı makul olan en kısa süre içinde öder. Taraflar ödemeler hakkında uygulanacak özel hükümleri ve ödeme zamanlarını belirleyebilir.

3. KISIM

HUKUKSAL İMKÂNLAR

MADDE 3.1.

(Sözleşmeye aykırılık halinde)

- (1) Taraflardan biri sözleşmeyi ihlâl ettiği takdirde, bundan olumsuz etkilenen taraf
  - (a) MTSUİ 7. Kısım 2. Bölüm uyarınca ifayı istemek;
  - (b) MTSUİ 7. Kısım 4. Bölüm uyarınca zararın giderilmesini istemek hakkına sahiptir.
- (2) Olumsuz etkilenen taraf, kendisinden sözleşmeyi sürdürmesini beklemenin makul olmadığı hallerde, sözleşmeyi sona erdirebilir.

MADDE 3.2

(Sözleşme öncesi bildirim yükümlülüğüne aykırılık halinde)

- (1) Sedan şirket adayı, Madde 2.2.1’de düzenlenen bildirim yükümlülüğünü ihlâl etmiş olduğunda, reasürör, bildirilmeyen hususu bilseydi sözleşmeyi prim dışında farklı koşul ve hükümlerle yapacak idiyse, sözleşmeyi geçmişe etkili olarak bu farklı hüküm ve koşullara uyarlama hakkına sahiptir.
- (2) Bu maddenin linci fıkraya hükmü saklı kalmak kaydıyla, sedan şirket Madde 2.2.1’de düzenlenen bildirim yükümlülüğünü ihlâl etmiş olduğunda reasürör, kendisine bildirilmeyen hususu bilseydi sözleşmeyi daha yüksek bir primle yapacak idiyse,
  - (a) Reasürörün ihlâli öğrenmesinden önce meydana gelen bir hasarla ilgili olarak yapması gereken ödemeyi orantısal olarak indirebilir ve

(b) Reasürörün ihlâli öğrenmesi sonrasında meydana gelen hasarları uyarlanan sözleşme çerçevesinde tam olarak temin etmek koşuluyla sözleşmenin kalan süresi için daha yüksek prim isteyebilir.

Sedan şirket reasüröre uyarlamayı izleyen makul bir süre içinde bildirimde bulunarak, daha yüksek primi sözleşmenin kurulduğu ana kadar geriye etkili şekilde ödeyip bu bildirim öncesinde bilgisi dahilinde olmayan hasarlar için teminattan tam olarak yararlanmaya hak kazanır.

(3) Madde 2.2.1’de düzenlenen bildirim yükümlülüğünün sedan şirket adayı tarafından ihlâli halinde reasürör

(a) Yükümlülüğün hileli şekilde ihlâl edilmiş olduğu, veya

(b) Bildirilmeyen hususu bilseydi reasürörün sözleşmeyi hiç yapmayacak olduğu

hallerde sözleşmeyi geçmişe etkili biçimde ortadan kaldırabilir.

(4) Reasürör, yukarıdaki (1) ilâ (3)üncü fıkralarda belirtilen haklarını kullanmış olduğunda ayrıca ek zararlarını da isteyebilir.

4. KISIM

ZARARLARIN ÖZGÜLENMESİ

MADDE 4.1.

(Uygulama alanı)

Bu Kısım hükümleri, sözleşme taraflarının zararları “zarar olgusu” esasına göre veya “riziko” esasına göre özgülemeyi kararlaştırdıkları hallerde uygulanır.

MADDE 4.2

(Zarar olgusu)

(1) “Zarar olgusu” esasını öngören bir özgüleme hükmü, sedan şirketin teminat kapsamındaki bir rizikonun gerçekleşmesi sonucunda reasürans süresi içinde reasüransa konu ilişki uyarınca doğmuş olan bütün borçlarını sözleşmenin zaman açısından kapsamı içine taşır.

(2) Sedan şirketin borcunun ne zaman doğduğu reasüransa konu ilişkinin hüküm ve koşullarına ve bunlara uygulanacak hukuka göre belirlenir.

MADDE 4.3

(Riziko)

“Riziko” esasını öngören bir özgüleme klozu ile, sedan şirketin teminat kapsamındaki bir rizikonun gerçekleşmesi sonucunda reasürans süresi içinde başlayan veya bu süre içinde yenilenen reasüransa konu ilişki uyarınca doğmuş olan bütün borçları sözleşmenin zaman açısından kapsamına dahil olur.

5. KISIM

ZARARLARIN BİRLEŐTİRİLMESİ

MADDE 5.1

(İlke)

- (1) Taraflar reasürans sözleşmesinde teminat limitleri ve muafiyet indirimlerine ilişkin olarak, aynı reasürans süresindeki iki veya daha fazla birbirinden ayrı zararın tek bir zarar olarak işleme tabi tutulacağını kararlaştırabilirler.
- (2) Taraflar, özellikle, iki veya daha fazla birbirinden ayrı zararın olay veya sebep bağlamında tek bir zarar sayılacağını öngörebilirler.

MADDE 5.2.

(Olay temelinde birleştirme)

- (1) Taraflar, ilk basamaktaki sigortalılarla yapılan sigorta poliçeleri için teminat sağlayan bir reasürans sözleşmesinde olay temelinde birleştirme üzerinde anlaşmışlarsa, reasürans teminatı altındaki bir rizikonun her meydana gelişinin doğrudan sonucu olarak doğan bütün zararlar aynı olaydan ileri gelmiş sayılırlar.
- (2) Taraflar, üçüncü kişilere karşı sorumluluk sigortası sözleşmeleri için teminat sağlayan bir reasürans sözleşmesinde olay temelinde birleştirme üzerinde anlaşmışlarsa, ilk basamaktaki sigortalının sorumluluğuna yol açan veya açtığı öne sürülen aynı eylem, ihmal veya olgunun doğrudan sonucu olan bütün zararlar aynı olaydan kaynaklanmış sayılırlar.

MADDE 5.3

(Sebep temelinde birleştirme)

- (1) Taraflar, ilk basamaktaki sigortalılarla yapılan sigorta poliçeleri için teminat sağlayan bir reasürans sözleşmesinde sebep temelinde birleştirme üzerinde anlaşmışlarsa, Madde 5.2 fıkra 1 anlamındaki bir veya birden çok olayın doğrudan sonucu olan bütün zararlar, o tür bir sebebin bu gibi bir olaya yol açacağı makul şekilde öngörülebilmek kaydıyla aynı ortak sebepten meydana gelmiş sayılırlar.
- (2) Taraflar, üçüncü kişilere karşı sorumluluk sigortası sözleşmeleri için teminat sağlayan bir reasürans sözleşmesinde sebep temelinde birleştirme üzerinde anlaşmışlarsa, Madde 5.2 fıkra 2 anlamındaki bir veya birden çok olayın doğrudan sonucu olan bütün zararlar, o tür bir sebebin bu gibi bir olaya yol açacağı makul şekilde öngörülebilmek kaydıyla aynı ortak sebepten kaynaklanmış sayılırlar.